

*

Léta třetí knihy „Paměti“, 1791 až 1801, měla skrovně dní, kdy si mohli poddaní Leopolda II. a Františka II. oddechnouti, že, jsou-li jiné starosti, není aspoň války. Sotva se skončila r. 1791 mírem ve Svištově (36¹) vojna turecká, v níž pro intriky žárlivého a vždy úskočného Pruska ztraceno ovoce vítězství Laudonových, zvláště dobytí Bělehradu, již rakousko-prusko-saská úmluva v Pilnici (26¹) o podpoře kolísající královské moci francouzské věštila, odkud propukne nový požár válečný. Bojovná většina tehdejší vlády v Paříži („vlasteneckého shromáždění“, jak slove v novinách Kraméryusových,) přiměla krále, tehdy po prvním výbuchu revolučním již jen svou hříčku, aby v odpověď na pilnickou úmluvu vypověděl Františkovi II. a jeho spojencům válku (61¹), — a od té doby zaznamenávají „Paměti“ vždy častěji pochody našich i spojeneckých pluků českými kraji, jejich ubytování a výživu, vojenské odvody (81¹, 88¹) a zvláště vždy tíže doléhající dodávky obilí a potravin, dovozů a přípřeží čili „magacíny, transporty a foršpony“, jak to jmenují „Paměti“. První ze spojeneckých vojsk byli zde Prusové, kteří táhnouce v červnu 1792 Poděbradskem dali Vavákovi příležitost k podrobnějšímu záznamu (61—4¹, 81¹); chválí jejich kázeň a k obyvatelstvu slušnost.

Počáteční válečné nezdary francouzské zavdaly v Paříži příčinu k novým bouřím, rozpoutavším se nato v opravdovou hrůzovládu, v níž při hromadném vraždění stoupenců starých řádů (a pak, jak již bývá, i nových sebe navzájem) v lednu 1793 padla pod guillotinu i hlava Ludvíka XVI. (79¹) a v říjnu nato i choti jeho Marie Antonie (100¹). To a spolu vybuchnuvší šílení protináboženské bylo příčinou sesíleného odporu Vavákova k „duchu francouzskému“, jak jej projevuje v „Pamětech“ (80¹, 59², 19⁴) i zvláště v „Krátkém pozorování“ a v knížce „Tma ve dne jako v noci“ (105¹, 28², 44⁴).

Francie — hned od konce r. 1792 republika a již třetí ústavou spravovaná — rozšířila pole válečné téměř již proti všem svým sousedům. Ze vzdálenějších událostí zalehly do „Pamětí“ ovšem jen ohlasy skrovnější: ke konci roku 1794 vrátilo se vojsko z pevnosti Mastrichtu a Condé (135¹) a v r. 1795 obsadili Francouzi Holandsko (5²) a Lucemburk (16²); ale když se v létě r. 1796 francouzské voje dostaly až k českým hranicím, obráží se v „Pamětech“ výrazně zdejší nálada. Do vnitrozemí utíkají se k nám říšské vrchnosti a panstva se svým majetkem i z vlasti uprchlí francouzští kněží a měšťané; „tolikéž ze zámků a měst českých při hranicích ležících lepší věci již se odvážely“ (59²) i v Praze bylo již rozepsáno 300 vozů pro přepravu knih z hradu (58²). V lidu se šíří pověsti o násilnostech francouzských tak, „že již jsme všichni hrůzou a strachem i zde obklíčeni byli“ (59²), ač „mnozí nemoudří a ne-

šlechtní a právě nehodní vlastenci tajně se radovali a bláznově mluvili, že Francouzové svobodu přinesou a robotu aneb za ni plat roční že zruší“ (53²). V srpnu ohlášeny odvozy dobrovolníků (55²) „s tím doložením, že nikoliv k regimentům vojanským žádný nepůjde, ale toliko na hranice země“; ježto však asi napořád bylo opravdu dobrovolných málo, káže nato nový patent, „že již ta dobrovolnost přestává, ale landmilic (zemské vojsko) že jíti musí a sice z mužského pohlaví dvacátá osoba“ (56²). Z poděbradského panství to mělo býti 125 mužů a Vavák píše, jak zařídil odvodní soupis v Milčicích (56²). „Mezitím šli taky na vojnu myslivci ze všech krajů a zemí (zde v Čechách sebralo se 14 set), mezi něž se dávali i jiní rozliční lidé.“ Na pochodu byli všude slavně vítáni a hoštěni, jak vypravují „Paměti“ hlavně o hradeckých a bydžovských (59—62²). „A v tom již tak strašném čase vojsko jak regulírované, tak dobrovolné z Polska, Uher, Sedmíhradska, z tureckých hranic ustavičně přes Prahu k Plzni a Chebu ve dne v noci marširovalo . . . Co při tom města a vesnice při silnicích ležící ve dne v noci přetrpěti a sedláci v nejpilnějším času žní a setí forování a příprzeží dávatí musili, to není k vyslovení“ (58²). „V tom přístrachu po celé zemi ve všech farních kostelích pobožnosti se vykonávaly (62²), také z Prahy do Staré Boleslavě a na Svatou Horu slavná a lidnatá procesí se vedla,“ v pohraničních krajích „tam ve dne i v noci ustavičně lidé na modlitbách a písních trvali“ a „obzvláště pak všude jednou myslí a jedním srdcem svatý náš milý Václav, Vojtěch a Prokop s jinými patrony našimi o pomoc žádání byli“ (63²).

„A zajisté všemohoucí Pán Bůh nepochybně skrze přimluvu Pani naší české, Panny Marie, Matky Boží, a sv. Václava i jiných patronů našich a všech Boha v nebi i zde milujících Čechů ráčil se smilovati“ (63²). „Paměti“ zaznamenávají zvláště dvě bitvy: u Schwarzenfeldu, kdy byl zastaven postup na Čechy (56²), a u Würzburku (58²), kdy po vítězném náporu arciknížete Karla byli Francouzi přinuceni k návratu za Rýn. Ihned propuštěna domů „landmilic (57²) i myslivci (58²), z nichž však „53 ohlásilo se až před tvář nepřitele jíti“ a Vavák jejich jména z novin „k jejich cti také tuto pokládá“ (69²). Vděčnost lidu projevila se opět pobožnostmi, zvláště o svátku sv. Václava (67²), a také výzva k darům na vojnu došla ochotného sluchu (71²).

Nebezpečí vpádu do Čech zažehnáno, ale na jižním bojišti pronikal vítězíci Napoleon zatím vždy dál. V únoru 1797 vzdala se Mantua (77²), ke konci března obsazen Terst (79²) a „okolo půl dubna Francouzi až na pomezí země rakouské již zasahovali“ (80²). Vídeň ohrožena, panstvo i sám císařský dvůr stěhuje se do Čech (80²) — a tak po příměří (81²) uzavřen v listopadu 1797 „dávno žádoucí, milý a svatý pokoj“ v Rastattu, vlastně v Campo Formio ve „svobodné obci benátské“, Napoleonem zatím také podmaněné, jejíhož smutného osudu Vavák spolu želí (91²).

Mírová konference v Rastattě, ač trvala přes rok (8³), dávala záhy až příliš cítiti, že mír z r. 1797 jest jen tichem před novou bouří. Francie pokračovala i mezi tím v násilných úpravách v podrobených i nově zabíraných územích — obsazen Řím (5³), ostrov Malta (16³), vyvolávány

aféry (8—10^a), — a tak povstává proti ní r. 1798 nová koalice Rakouska (ano Prusko ustálo od války již r. 1795) s Ruskem, kde po smrti Kateřiny II. nastoupil Pavel I. (73^a), a Anglii, kde vládl Jiří III., k nimž se přidal i král neapolský a sicilský, Ferdinand IV., blíže spřízněný s císařem Františkem II. A „nyní“, jak Vavák o tom veršuje (39^a),

„noviny smutné dějiny
nám vypravují a oznamují,
kterak již z nouze na ty Francouze
táhnou Rusové, též i Turkové“

— s nimiž vešla Francie ve válku Napoleonovou výpravou do Egypta (24^a), namířenou vlastně proti Anglii, —

„do říše, do Vlach, z čehož velký strach
nastává všudy, neb se lid hubí;
tam, kde jsou i ne, každý z nás hyne.“

Ruské vojsko určené na jih bylo svým předvojem již ke konci roku 1798 na Moravě (24^a), odtud přes Rakousy táhlo na bojiště (43^a), kdež za vedení Suvorovova většinou vítězilo. Z událostí italských je tentokrát v „Pamětech“ o něco více zpráv: V zimě 1798 zahnal neapolské vojsko Francouze z Říma (24^a), brzy však nato samo bylo poraženo a Francouzové, zmocnivše se Neapole a zbavivše krále Ferdinanda IV. trůnu (40^a), proměnili Neapolsko v republiku. Před tím již byli obsadili také Piemont, vypudivše odtud Karla Emanuela II., krále sardinského (39^a), a z jara 1799 Toskánsko, jehož velkovévodu Ferdinanda III., bratra císaře Františka II., vyvezli na rakouské hranice (43^a, 9^a), Papež Pius VI., sídlící po zabrání Říma u Florence (39^a), odebral se do Parmy (43^a), odkudž zavezen do Valence, kdež v srpnu 1799 zemřel (59^a, 62^a, 63^a). Činnost došlého vojska ruského, spojeného s rakouským, sledují „Paměti“ málo a to ještě většinou jen nepřímo. Jako dříve a dále častěji se Vavák omlouvá, že nemůže psátí víc a odkazuje zvláště na chystaný III. díl Rulíkova „Historického kalendáře“, kde „se také najde tato francouzská vojna“ (49^a). Téhož roku 1799 Francouzové vypuzení z Milánska, Toskánska i Neapolska, kde stál v čele odboje proti republice kardinál Ruffo, obsazen i Piemont (69^a) a papež Pius VII., v Benátkách v březnu 1800 zvolený (84^a), přijíždí v červenci nato do Říma, zatím rovněž od Francouzů osvobozeného (108^a).

Daleko jinak zasáhly do třetí knihy „Paměti“ ruské voje poslané na bojiště v Němcích. Na začátku června 1799 hlášen jejich příchod do Čech a nařízeny přípravy (50^a). Rusové šli z Moravy k Litomyšli, odtud přes Chrudim, Čáslav, Kolín, Český Brod ku Praze (53^a); „přes Prahu vždy každý regiment v krásné parádě s roztaženými praporcí a plnou muzikou táhl a diváků, jakž tam bývá, plné ulice a okna měl“ (56^a). Na začátku července byli na Poděbradsku i v samých Milčicích. Hned k záznamu prvních dávek a jejich rozvrhu připojen stesk a verše (51^a):

„Ale nemyslí, čtenáři, že to snědí Rusové;
jedli taky partikáři, naši vlastní Čechové.“

Ale od toho počátku co bylo pak ještě vydání a těch „spoluředlíků“ asi též! . . . Delšího pobytu ruských oddílů ve svém okolí užil Vavák k hojným

a zajímavým zápisům. Kromě předvoje kozáckého, Čerkesů a Tatarů, divokého a nenechavého (52^a), líbili se praví Rusové Vavákoví velice. Chválí jejich bezúhonnost, zbožnost a mírnost a zvláště vzájemnou lásku. Výcvik nováčků sleduje s povzdechem: „Zlaté takové cvičení!“ (55^a), vzpomínaje asi, co musivali při tom vystát na vojně čeští synkové. V naprosté jejich kázní a uctivosti k představeným vidí působení národní jednotnosti. „Tak někdy naši předkové, staří Čechové bývali!“ (Tamtéž.) Hůře se vepsal v paměť našeho lidu sbor prince de Condé, vlastně francouzský oddíl v něm (58^a).

Ovšem jenom podívaná na Rusy byla příjemná. Procházeli přes Čechy a zpět přes půl roku, náklad na ně nesla zdejší panství sama a nákladu toho, vedle ubytování, připřeží a j., byl poddanný lid namnoze — tak i na Poděbradště — až příliš účasten. „To jejich regule byla v domích nic neplatiti a ve všech našich zemích stravu darmo míti“ (55^a). Byla sice přislíbena náhrada, vyžadovány soupisy útrat (78^a, 81^a), ale, jak se dokládá (68^a) v přípisku z roku 1815, „nedostali jsme nic.“

A celkem pomocná tato (severní) armáda ruská, které velel Korsakov (53^a), nic nepomohla. Nastalé neshody diplomacie rakouské a ruské promarnily úspěchy Suvorova, vítěze v Itálii, a arciknížete Karla, veličiho spojeneckým vojskům v Německu, — dvou to vojévůdců těšících se tehdy v lidu proslulosti Laudonově, — a přivodily náhlý odchod Rusů z bojiště. Karel, z jehož vítězství připomněly „Paměti“ (43^a) dvě (asi ona u Ostrachu a Stockachu v březnu 1799), rozmrzen složil vrchní velitelství a vrátil se do Čech (114^a), Suvorov pak, spojiv se po velikých útrapách ve Švýcarsku s Korsakovem, jenž byl mezitím od Francouzů poražen (to snad je bitva na str. 77.^a zmíněná), na rozkaz carův nastoupil s vojskem pochod zpáteční (67^a, 69^a).

Na začátku prosince byli Rusové zase již v Čechách (67^a), táhnouce na Moravu jednak přes Budějovice, jednak přes Cheb, Plzeň a Prahu (78^a) a dále jako po prvé. Náhlost odchodu z bojiště způsobila namnoze zmatek, vracející se oddily setkávaly se tu s novými, teprve sem z vlasti docházejícími (74^a), „žádný však dosavad pověděti neumí, kam jdou“ (77^a). Prodloužený pobyt jejich — od prosince do února a „někde 5, 6 i 7 neděl na místě leželi“ (78^a) — tentokrát již věru krušně dolehl na lid, tolikými dávkami a povinnostmi zdejšími beztak zmořený. „Kdekoliv Rusové přebývají, všude již bída a nedostatek potravin se ozývá. Nařikání lidu nikde není přijato a pomoc jen ze samého nebe se očekává“ (74^a). Jen za poslední týden v lednu „dala naše ves Milčice za příčinou toho ruského vojska na foršpony a přípřeže 48 koní. Ve dne i v noci pokoje jsme neměli, domácí práce konat jsme nemohli, světla a dříví mnoho spálili, k potravě masa, hrachu, krup, jahel a mouky mnoho vydali“ (76^a). Denní dávka na osobu vyměřena úředně, „ale žádný s tím vystačit nemůže, neb jsou lidé velmi jícní“ (68^a).

„Však kdyby kdo jen to dával,
každý den by utíkával;
my jim mnohem více dáme,
a přec dobrých slov nemáme“ (74^a)...

I Rusové, jak vidno, z vojny se nevraceli lepší, a marně hledáš v „Pamětech“ opakování původní chvály. Spíše jde teď Vavákovi ze srdce k Novému roku 1800 složená „koleda zpěvová“, z níž patrna tehdejší vánoční nálada:

„Těch Rusů, našich hostí,
již máme všichni dosti.
Jestli tu dlouho budou,
učiní zemi chudou,
an prv již málo měla“ (74^a)...

Opět jako v roce 1797, po střídavém štěstí válečném „Francouzové převelikou silu vojska sebravše naši armádu od Rýna odtiskli (69^a) a až do Bavor se dostali a tu převeliké daně ukládali“ (109^a). A tak v létě 1800 opět volání a shánění myslivci, — z nichž se však mnozí svévolně vrátili v prosinci od hranic domů i byli stíháni (130^a), — opět „po celé zemi bylo velmi ostré na vojnu brání i odvádění, i ženatých, kde svobodných již není, i taky židů“, (109^a) a v srpnu vyhlášena „landmilic aneb zemské vojsko, které, kdyby snad potřeba bylo, aspoň na hranicích státi má“ (112^a). U nás byla toho roku ke všemu i chudá úroda a ve žních nepřívznivé počasí a tak:

„Neveselé žně, neveselý čas,
neveselý boj, neveselý hlas,“

hlas o tom, jak Francouzové obsadivše již celé Bavorsko, i za smlouveného příměří upevňují stále svá postavení (110^a) a předpisující prý k míru nemožné podmínky „jednají s monarchy jako s nějakými chlapci“ (115^a).

V listopadu arcikníže Karel, „ředitel a nejvyšší hejtman v království Českém“ (10^a), „který nyní v Čechách odpočívaje Čechy obzvláště zamiloval“ (120^a), ustavil „nový pluk českého, moravského a slezského lidu“ o 20 praporech (12 z Čech) dobrovolníků, „ale málo bylo dobrovolných. Zámečtí ouřadové a města koho mocně vzali a tam poslali, ten tam šel. Bylo pak dle usedlostí rozvrženo, co každé panství a město lidu dáti má; naše poděbradské panství 51 osob“ (123^a). S odvody a doprovody, jichž se i Vavák činně účastnil (123^a), a pro jejich neurovnanost a nákladnost opět bylo plno těžkostí. „V odvodu došlo také na dědice, t. j. kteří po svém otci grunt obdržeti mají a které konskripce vojenská vždy vynechává“ (125^a). Karlův pluk sešed se v Praze, kdež měl o vánocích slavné svěcení praporu a přísahu, táhl k bavorským a rakouským hranicím (130—1^a) za hudby a zpěvu Vavákova pochodu, jež dal sám arcikníže na svůj náklad vytisknouti a mužstvu rozdati, poslav za něj skladateli děkovný přepis (126—8^a, 94^a).

V lednu 1801 Francouzové, jejichž italské voje mezitím také vítězily, měli v moci již celé Horní Rakousy i okolní alpské území (3^a). Vídeň ohrožena — a tak podepsán 9. února v Luneville dlouho již smlouvaný mír mezi Františkem II. a Francií, v níž od r. 1799 po novém ústavním převratu vlád tehdy konsulát s Napoleonem Bonapartem jako prvním konsulem v čele (7^a).

Mír, byť nevitězný, ale aspoň slibující konec útrapám, jako již horoucně s nebe svoláván, tak radostně byl vším lidem přijat. Všude

v zemi vesele vítali vracející se vojska (9^a, 13—4^a) a zvláště slavnostní byla přehlídka před rozchodem dobrovolníků Karlových na začátku dubna v Bílém Újezdě u Budějovic (9^a). Bohužel však byl to jen oddech čtyřletý a hned další knihu svých „Pamětí“ dopíše Vavák zase již za svizelů nově vypuknuvší války . . .

*

Třetí knihu „Pamětí“ dokončil Vavák jako šedesátník (nar. 26. října 1741) a po 40 let samostatný hospodář. Přejal r. 1761 otcovu chalupu čis. 4. (dnes čis. 13.), z níž se r. 1778 stěhoval do statku čis. 16. (dnes čis. 24.), zděděného po otci své manželky Barbory (91—3^a, 42—3^a, 75^a, 78^a). Milčickým rychtářem byl od r. 1779 (87^a) a od r. 1794 měl měšťanské právo plzeňské (119—20^a, 49—69^a).

Z osmi tehdy žijících dětí měl doma již jen dvě: syna Martina, předposledního (nar. r. 1779), budoucího dědice gruntu (26^a, 119^a, 66^a), a Fraňka, nejmladšího (nar. r. 1785), jehož dal r. 1798 na čas výměnou do Hengersdorfu (Dubnice) naučit se německy (119^a, 22^a, 66^a). Ostatní jeho děti byly tehdy takto usazeny: Nejstarší, dcera Anna (nar. r. 1763), byla od r. 1780 provdána za Václava Hotovce v Milčicích čis. 6. (70^a, 72^a, 78^a). Josef (nar. r. 1765), obdržev od otce znovuzřízenou chalupu čis. 4, oženil se r. 1794 s Alžbětou Čermákovou z Činěvsi (70^a, 118^a, 72^a, 78^a). Kateřina (nar. r. 1767) vdala se r. 1786 za Václava Vomáčku v Nučicích (90^a). Václav (nar. r. 1771) přiženil se do Velenky, čis. 35, vzav si tam za manželku Annu Bašusovou (70^a, 118^a). Ivan (nar. r. 1774), vyučiv se v Poděbradech r. 1795 zahradnictví, byl r. 1797 tovaryšem ve Vidni v zahradě hraběte Schönborna a od téhož roku v císařské zahradě v Schönbrunnu (26^a, 119^a, 23^a, 80^a, 85^a, 34^a, 43^a, 66^a). Vojtěch (nar. r. 1777) odešel r. 1792 do škol v Čes. Budějovicích, kdež jej podporoval příznivec a přítel Vavákův kanovník Josef Pingas; r. 1797 vstoupil do „zemoměřické školy“ v Praze, z níž se dostal r. 1800 do kanceláře c. k. zemské cestní správy a r. 1801 byl „ve vsi Niedergrundu (Dolní Grunt nad Labem) při král. silnici pikérew“ (8^a, 26^a, 60^a, 94^a, 119^a, 25^a, 52—3^a, 76^a, 112^a, 9^a, 49^a, 66^a). „Pamětí“ píše Vavák především pro své děti, nabádaje jich, aby si hleděly vzdělání, zůstaly věrný katolické víře a samy také spisovaly (10^a, 88^a, 108^a, 21^a, 32^a, 47^a, 96^a, 106^a, 19^a, 26^a, 95^a).

*

Mimo příběhy válečné, jež jsem se snažil vypsati v dějinné souvislosti a v duchu autorově, má třetí kniha „Pamětí“ mnoho zajímavého z tehdejších událostí a poměrů i z Vavákova soukromí. V zatímni jakousi náhradu za rejstřík poukazují tu k význačnějším věcem v pořádku chronologickém:

V části první:

R. 1791: Po loňské neúrodě dost čeládky; z pevností vrácen ječmen; bouře podruhá, 1—6, 14. O bývalém kostele v Pňově, 10—12. Svěcení kříže, 12—13. Nález mincí, rozprava, 15—18. Korunovace Leopolda II.: vítání král. koruny; Vkovo (Vavákovo) „Vlastenecké vzbuzování“; Vkvítá biskupa Haje; korunovační slavnosti; Dobrovský přednáší v Učené

společnosti před králem a podává mu i verše Vkovy, 15, 21—36, 29⁴. Zmenšení kontribuce, 37. Smyšlenky jinověrců; Vkův hovor s pastory, 38—43.

R. 1792: Smrt Leopolda II., 43—46. O „illuminatech“, 46—55. Oheň v Král. Městci, 56—7. Tabatěrka Františka I., 58. Češi v pruském vojsku, 62. Korunovace Františka II.: „Ožínky v Ovenči“, Vkova mapa, „Sedlské vítání“; audience, 66—77, 32—9⁴.

R. 1793: Móda francouzštiny, 80—1. „Selská svatba“ českých stavů u Vusínů, 82—3, 39⁴. Sbirka na vojnu; proctví jinověrců; Vkova řeč u nejv. purkrabiho, 84—7. Smrt arcib. Příchovského, 90. Vkova směna pozemků a nová chalupa, 91—3, 42⁴. Vč. v Budějovicích; kanovník Dubský, 94—5, 44⁴. Málo ženců, příčiny drahoty, platy a ceny teď a dříve, 95—100.

R. 1794: Válečná daň, 104. Vkův spis „Tma ve dne jako v noci“ a „Krátké pozorování“, 105, 28—9³, 44⁴. Jarní píseň, 105—7. Slavný svátek sv. Jana Nep., 107. „Tepló, světlo“, 108—9, 49⁴. Arcibiskup kníže Salm; biskup Kindermann v Nymburce; biskup Hay zemřel, 109—11. Vč. v St. Boleslavi; tamní památky, 115—6. Arcibiskup v Č. Brodě: Vč. tam, 116—8. Vč. měšťanem plzeňským: mapa lipanská, „Hrstka popele“, 119—20, 49—69⁴. O loupežnicích; prodej masa z kradeného dobytka; Kovařík chycen, 120—6, 134. Drahoty lnu, 127. Poděbradský děkan Vorel zemřel, Vkův nápis, 127—9. Kaplan Šantl v Brandýse n. L., výborný Čech, zemřel, 129—30. Odvod magacínu; co z Milčic; spotřeba solí, 130—1, 6—7². Lednice, dovoz ledu, licitace na ordinanční fůry, plat rychtářský: petice (Vkem sepsaná) rychtářů k cís. administraci, odpověď na ni, 131—4, 8—8², 73². Pořekadlo z „Neuwieder polit. Gespräche“, 135—6, 69⁴.

V části druhé:

R. 1795: O odpuštění válečné půjčky, 3—4. Příkoří a podvody při odvádění magacínu, 6—7. Odpověď na petici rychtářů, 7—8, 73. Děkanem v Poděbradech Rössler, 8—10. Mimořádné milostivé léto, 10, 12. Kostelní krádeže, 11, 26. Ve vodě hasrmani, 13. Vč. u škol. komisaře Stránského o platu kantorovi, 13—4. Stromoví na Voškovbrhu, 15—6. Potraviny do pevností, 18—9. Vlhké žně, 19—21. Procesí z Prahy do St. Boleslavě, 22. Magacín; převoz; zisky židů, 23—6, 28. Chlumčanský svět. biskupem, 24. Nová mincovna v Praze, 27.

R. 1796: Dlouhá zima, 29—31. Pohromy v hospodářství Vkově, 31. Verše o staroslovanských bozích, 31—2. Slavnost blahorečení Bernarda z Ofidy, 33—4. Zemřel hrabě Franěk Pachta, upřímný Čech, 34. Krvavý příběh v Lignerově mlýně, 35—39, 87—8⁴. O sv. Janě Nep. mnoho cizinců v Praze, 39. Vavák v Kutné Hoře: u sv. Barbory, kárá německý nápis; Vlašský dvůr, památky; rukopis Paměti Mikul. Dačického, Kapihorského „Historie kláštera sedleckého“, výpisky, 39—45. Beierweck administrátorem cís. panství: vysvědčení zásluh (přepsal Vč.); Vč. blahopřeje a loučí se, 46, 78, 80—1, 88⁴. Posloupnost opatů sedleckých, 46—9. Formani nejeli do vesnic, 50. Verše v nářečích o žních, 51—52. Kolín vyhořel, 52. Vavák do Budějovic: Doudleby, Římov, Kamen. Újezd; rukopis Václ. Břežana; Vlašim, 53—5. Pražské knihovny; Vč. u Dlabače, 58. Prosebná a děkonná procesí: v Praze, do St. Boleslavě, na Sv. Horu; o sv. Václavu, 62—3, 67.

Kostely Stětí sv. Jana Křt. a sv. patronů v Čechách, 64—6. Podpora pohorělých a krupobitím poškozených na Poděbradsku, 68. Lov rybníka Domku; Vk tam, 70. Dary na vojnu, 71—2. Odprodej magacínských obligací; rada Vkova, 72—3. Magacín poručen; odvod, 73—5. Peníze přehořovské; výplata, 74—5.

R. 1797: Výměna bankovek, 75, 77. Vojenská konskripce, 76. Drahota koní, 76—7. Špatné trhy obilní, 81. O sv. Janě množství lidu v Praze, 81. Svatoprokopská pout na Sázavě; kázal Vydra; Vk tam, 82—3. Dobrovský u Vka v Milčicích, 83—4. Probošt na Sv. Hoře, 84, 89. Kniže Al. Lichtenštejn v Čer. Kostelci: uvítání (řeč od Vka); posudky; o nedbání češtiny, 86—8. O zpronevěrách ve Vídni, 88. U Krameriusa Vk s Rulíkem, 89. Nový vrch. ředitel v Poděbradech Schmidl, 90. Magacín, odvod, 91—2.

V části třetí:

R. 1798: Vk vybízí k veršování, 2. Lipská silnice, 3. Magacín (i seno), odvod; převoz v nevhodný čas; zisky židů, 4, 12—3, 19—20. Proces o pastviny u Třebestovic, 10—1. O sv. Janu Nep. množství poutníků, 11. Vk v knihovně strahovské, 12. Vojenští koně, 15—6. Nedávati německých kněží mezi Čechy, 19. Rulíkův „Histor. kalendář“, 2. díl vyšel; Vk si přeje jeho rozšíření v lidu, 20. Kostelní krádeže; Kovářík, 18, 20—1. Vkův vinš k jubilaci far. Kosteleckého v Ouněticích, 25—6, 44. Vkova skladba „Milovník Hory tříhrbeté“, o výstupcích Polákových v K. Hoře, 20—31.

R. 1799: Novoroční vinš Vkův; také sedláci mají se vzdělávat, 31—2. Kovářík chycen, 33—4. Veliké mrazy; o dříví a mletí zle; pak povodně, škody, zvláště v Praze; sruby u Kamenného mostu; verše, 35—43, 46. Sběrka starého prádla na obvazy; Vkův oběžník, 44—5. Pobožnosti za vítězství, 48, Vkovy „Paměti“ u Rulíka, 48—9. Lázně tatarské, 52. Posvícení držeti v týž den, 58. Papež Pius VI. zemřel, 59—60, 63—5. Zemřel hvězdář Ant. Strnad, vysoce vznešený Čech, 60. Statky býv. kláštera sedleckého a skalického, 61. Pád hovězího dobytka, 63, 65. Magacín, odvod, 66. Nové peníze v Praze bité, 66. Kostelní krádež, 66. Zemětřesení, 67, 68. Volba papeže 69.

R. 1800: Novoroční vinš Vkův (též Vydrovi, Ungarovi, Švendovi), 71—2. Válečná daň i pro nekontribuenty 73—4, 87. Senný magacín oznámen; židé to zlifovali, 74. Tarif cizích peněz, 75. Soupis hověz. dobytka; v Milčicích, 81. Vojenská konskripce; letos udati i náboženství; příčiny toho; pověsti; někteří k žádné konfesi, 81—3. Kovářík odsouzen, 84. Pius VII. zvolen; v Římě, 84, 108. Oheň v Poděbradech, 85—6. Prelát Goskho v Krumlově; rozmáhá se čeština, 88. Rychtáři odhadci gruntů, přísaha, 90—2. Kříž v Taticích 92—3. Úroda; stěbla o více klasích, 94. Vk v Kutné Hoře: v hutích; opravy u sv. Jakuba, Vkovo upozornění; kaple B. Těla, usnění, dějiny, nálezy; Vlašský dvůr, archiv, Vk čte rukopisy; Ruthardský dům, 95—108. Pout v Chotouni, 108. Vk u Rulíka, 108. Nedostatek kovových peněz, obtíž s bankovkami; obchody židů, 111—2. Arcikniže Karel na honě v Kersku: příprava; uvítání v Milčicích, mapa a řeč Vkova; v Sadské; Vkova pocta, 108, 114—5, 117—120, 144. Oheň v Král. Městci, 116. Vkův „Marš každého Čecha ctného“, 126—129, 131, 94⁴. Vkova píseň země české k odchodu dobrovolníků, 131.

V části čtvrté:

R. 1801: Vkův vinš novoroční, 1—2. Senný magacín daleko; dovoz žid; stesk Vkův; převoz placen, 2—4. Náhrada za loňské škody krupobitím; rozdělení, 4—6. Veliká vichřice, škody; věž u sv. Jindřicha v Praze, 8—9. Jindř. Hradec vyhořel, 14. Zemřel biskup Kindermann, 14—5. Vinš Vkův k jubileji G. Kokeše, 15, 98. Kříž v Milčicích, štafiroval V. Kramolín, 17. Jubilace děkana Jeníka Zásad. v Čelákovicích; Vk tam, 17—8. Rozdání vojenských koní, 18—9. V Emauzích prelát Škoda, 19—22. Zapovězena tajná tovaryšstva a účast jinověrců při katol. křtu, 19—20. Brambory, 21. Chlumčanský biskupem litoměřickým, 21. Vk u Rulíka; o Emauzích, 22—3. Postní příkázání zmírněno, 25. Utrpení s měněním bankovek; mnoho falešných; zisky židů, 25—6. O „Pamětech“: počet archů, vazba, 26—7. Zemřel L. Kramář, poslední opat sázavský, 27. Faráři ve Lstiboři, 27—8.

Samostatné články v dodatcích:

Str. 29. O skladbě „Vlastenecké vzbuzování“. (Srovnání trojího textu.)

Str. 32. Slavnost v Bubenči roku 1792. Opravy k Jungmannově „Historii lit. české“.)

Str. 33. O skladbě „Radostně plésající díky zpěv“ k slavnosti r. 1792. (Původní znění, v němž přímluva za český jazyk; úprava do tisku; audience Vavákova u císaře Františka II.)

Str. 39. O „selském bále“ v Praze 1793.

Str. 42. Směna pozemků a stavba chalupy čís. 4.

Str. 44. Spis „Tma ve dne jako v noci“ a „Krátké pozorování“. (Vyšlo též druhé vydání a překlad německý.)

Str. 49. Mapa bojiště lipanského s „Hrstkou popele“ Plzni k Novému roku 1793 věnovaná.

Str. 61. Vavákovi uděleno plzeňské měšťanství. (Zpráva prof. Němečta; úřední přílohy; Vavákův dík.)

Str. 70. „Vypsání vsi Milčic“ z r. 1796. (1. „Jméno vsi Milčic. 2. Stáří a věk. 3. Obyvatelové. 4. Položení vsi Milčic. 5. Gruntů počet a velikost i jména sousedův. 6. Gruntů, země, roli a luk jakovost, výnosnost. 7. Luka a pastviny. 8. Smutné příhody a proměny. 9. Podřízenost duchovní i světská. 10. Posloupnost rychtářů více než za 100 let.“)

Str. 88. Vavákova řeč na rozloučenou s vrch. ředitelem Beierweckem. (Poměry za Beierwecka na Poděbradsku a zásluhy jeho.)

Str. 94. „Marš každého Čecha ctného.“

Str. 95. Vavákův „Ohlas“ z r. 1800. (Werschauserova zpráva o Vavákovi v říšských novinách; dík Vavákův skladbou „Ohlas“, Rulíkův doprovod v „Učené Čechy“ a Puchmayerův otisk téhož v „Nových básních“.)

Str. 100. Seznam vyobrazení.

Str. 104. Přehled obsahu třetí knihy „Paměti“.

